

Łódź, 17-12-2024 r.

Zn. spr.: ZU.6004.10.2024

Podsumowanie
projektu Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa
GROTNIKI na lata 2024 – 2033,

na podstawie art. 55 pkt 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (zwanej dalej ustawą) (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.)

1) Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Podczas sporządzania *Prognozy* zastosowano głównie metody analiz przestrzennych polegające na analizie danych zamieszczonych w *projekcie Planu*, a w szczególności w opisach, bazach danych i na warstwach numerycznych. Dane o występowaniu gatunków uzyskano z inwentaryzacji LP, z Nadleśnictwa, prac fitosocjologicznych wykonanych wg stanu na 1.01.2019 r., opracowań zewnętrznych, w tym dokumentów planistycznych dla form ochrony przyrody, oraz obserwacji w trakcie prac terenowych przy sporządzeniu *projektu Planu*. Ocenę wyników analiz oparto głównie na wiedzy eksperckiej oraz informacjach zawartych w stosownych publikacjach naukowych, których listę zamieszczono na końcu opracowania.

Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Grotniki zawiera treści wymagane, zgodnie z Instrukcją urządzania lasu. Składa się on z elaboratu, programu ochrony przyrody, wykazów szczegółowych oraz map o różnej skali i treści.

Główne cele planowania urządzeniowego zawarte są w Instrukcji urządzania lasu. Głównym celem *projektu Planu*, określonym w elaboracie, jest prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, rozumianej jako „działalność zmierzająca do wykorzystania lasów w sposób zapewniający trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego i zdolności do wypełniania teraz i w przyszłości wszystkich ważnych funkcji ochronnych, gospodarczych i socjalnych, bez szkody dla innych ekosystemów” (zgodnie z ustawą o lasach z dnia 28 września 1991 r.).

Potwierdzeniem właściwego kierunku planowania urządzeniowego, który pomaga w prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej przez jednostki administracyjne Lasów Państwowych jest m.in. postanowienie 24 Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (COP 24 w Katowicach), tzw. „deklaracja leśna” („*Lasy dla Klimatu*”), którą państwa uczestniczące uzgodniły

„podzielając wizję świata, w którym wszystkie rodzaje lasów i drzew poza lasami są zarządzane w sposób zrównoważony, przyczyniają się do zrównoważonego rozwoju i zapewniają korzyści gospodarcze, społeczne, środowiskowe i kulturowe dla obecnych i przyszłych pokoleń, przedstawioną w Strategicznym Planie ONZ dla lasów” oraz „uznając, że wielofunkcyjna i zrównoważona gospodarka leśna przyczynia się do ochrony przyrody, jak również jest kamieniem węgielnym w osiągnięciu równowagi między antropogenicznymi emisjami ze źródeł a ich usuwaniem przez pochłaniacze”.

Do głównych celów ochrony środowiska, w zakresie objętym projektem (czyli w zakresie prowadzenia gospodarki leśnej), ustalonych na różnych szczeblach, należy spełnianie wymogów określonych w ustawie o ochronie przyrody, dyrektywach wspólnotowych, konwencjach, programach i politykach.

W toku analiz nie stwierdzono, aby wpływ ustaleń *projektu Planu* negatywnie oddziaływał na środowisko lub, w powiązaniu z innymi dokumentami, mógł zwiększać negatywnie oddziaływanie wynikające z innych planów, strategii lub projektów w obszarze objętym opracowaniem.

Nadleśnictwo Grotniki położone jest w centralnej części kraju w województwie łódzkim. Swoim zasięgiem obejmuje części powiatów: zgierskiego, brzezińskiego, łęczyckiego, łowickiego, pabianickiego, poddębickiego oraz miejskiego łódzkiego. Powierzchnia gruntów Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa, wg stanu na 1 stycznia 2024 r., wynosi 15 332,89 ha, w tym 15 118,83 ha gruntów leśnych.

Z racji położenia, nie stwierdzono, aby *projekt Planu* mógł oddziaływać negatywnie na środowisko w aspekcie transgranicznym, w związku z czym nie przeprowadzono postępowania dotyczącego takiego oddziaływania.

Projekt Planu nie zawiera zapisów wyznaczających ramy do realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Do głównych problemów ochrony środowiska na tym terenie zaliczono:

- brak dokładnych badań i inwentaryzacji roślin, zwierząt i grzybów; dostępne dane są fragmentaryczne,
- zmiany stosunków wodnych i związane z tym niekorzystne zmiany w ekosystemach leśnych i warunkach wzrostu i rozwoju drzewostanów;
- zmiany klimatu.

Brak realizacji zapisów *projektu Planu* może skutkować między innymi: niekorzystnymi z gospodarczego punktu widzenia zmianami w strukturze wiekowej drzewostanów, nieuregulowaniem pozyskiwania drewna, zaburzeniem w dostarczaniu na rynek jednego z najbardziej ekologicznych i odnawialnych surowców, jakim jest drewno, przekształceniem siedlisk leśnych wykształconych w warunkach antropogenicznych, zanikaniem stanowisk ciepłolubnych gatunków roślin i zwierząt.

W ramach oddziaływania ustaleń *projektu Planu* na środowisko przeanalizowano:

- oddziaływanie na formy ochrony przyrody – nie stwierdzono, aby zaprojektowane działania miały negatywny wpływ na cele ochrony rezerwatów, obszarów Natura 2000, parku krajobrazowego, obszarów chronionego krajobrazu, użytków ekologicznych i pomników przyrody znajdujących się na gruntach nadleśnictwa oraz w ich sąsiedztwie,
- oddziaływanie na ludzi - stwierdzono brak negatywnego oddziaływania zapisów *projektu Planu*;
- oddziaływanie na różnorodność biologiczną na trzech poziomach: genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym – stwierdzono, że realizacja *projektu Planu*, przy uwzględnieniu zaleceń wynikających z Programu ochrony przyrody, nie spowoduje negatywnego oddziaływania na środowisko w tym aspekcie;
- oddziaływanie na chronione gatunki – realizacja zapisów *projektu Planu*, przy uwzględnieniu zaleceń wynikających z Programu ochrony przyrody, nie wpłynie negatywnie na populacje chronionych gatunków;
- oddziaływanie na wodę – ustalenia *projektu Planu* nie wpłyną negatywnie na stan wód znajdujących się na terenie Nadleśnictwa;
- oddziaływanie na powietrze – ustalenia *projektu Planu* nie wpłyną negatywnie na stan powietrza;
- oddziaływanie na powierzchnię ziemi – nie stwierdzono, aby *projekt Planu* negatywnie oddziaływał na powierzchnię ziemi;
- oddziaływanie na krajobraz – realizacja ustaleń *projektu Planu*, ukierunkowanych na zachowanie struktury przestrzenno-wiekowej lasów nie spowoduje trwałych, negatywnych przekształceń krajobrazu;
- oddziaływanie na klimat – oceniono, że *projekt Planu* oddziałuje pozytywnie na klimat ze względu na kształtowanie ekosystemu leśnego, który z założenia wpływa na łagodzenie warunków klimatycznych, oraz ze względu na fakt, iż powiększanie się zasobów drzewnych zwiększa asymilację dwutlenku węgla z atmosfery;
- oddziaływanie na zasoby naturalne – głównym celem planowania urzędzeniowego jest zapewnienie trwałości i ciągłości użytkowania zasobów przyrodniczych, głównie odnawialnego surowca, jakim jest drewno. Realizacja projektu Planu spowoduje utrzymanie się zasobów drzewnych na aktualnym poziomie oraz zapewnienie ciągłości trwania ekosystemów leśnych wraz z typową dla nich różnorodnością biologiczną;
- oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej – nie stwierdzono negatywnego oddziaływania w tym zakresie.

Analizę rozwiązań alternatywnych i wybór najkorzystniejszego wariantu prowadzono podczas całego procesu planistycznego. Wariantowanie terminowe i technologiczne

było rozpatrywane głównie na etapie tworzenia zapisów w Programie ochrony przyrody, natomiast wariantowanie lokalizacyjne – na etapie tworzenia planów cięć rębnych i przedrębnych. Ponadto wybór najodpowiedniejszych sposobów zagospodarowania i innych elementów *projektu Planu* odbywał się podczas zorganizowanych spotkań: Komisji Założeń Planu i Narady Techniczno-Gospodarczej. Generalny wniosek z niniejszej Prognozy można sformułować następująco: **Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Grotniki na lata 2024-2032 nie wpływa znacząco negatywnie na środowisko i obszary Natura 2000.**

2) Opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi, pismem z dnia **08.07.2024 r.**, znak spr.: WOOŚ.410.151.2024.MGw, zaopiniował projekt pn. „Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Grotniki sporządzony na okres od 1 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2033 roku” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

W opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi zgłoszone zostały 3 uwagi:

- Zastrzeżenia do stosowania rębni zupełnej w wydzieleniach z zidentyfikowanymi siedliskami przyrodniczymi z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej i odnoszących się do tego zapisów w Programie przyrody. W związku z zastrzeżeniami wprowadzono korekty zapisów w *Programie ochrony przyrody* oraz polecono Nadleśnictwu Grotniki odstąpienie od realizacji rębni zupełnych we wskazanych wydzieleniach (pismo z dnia ZU.6004.2.2024 z dn. 04.12.2024 r.).
- Uwaga dotycząca informacji w Prognozie oddziaływania na środowisko, odnoszącej się do *planu ochrony Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich*, który ekspirował w roku 2023. Uwaga została przekazana Wykonawcy projektu PUL. Wykonawca wprowadził korektę zapisu, odnosząc się do aktu obowiązującego.
- Informacja o nieuwzględnieniu w rozdziale 4.3.7. Prognozy (Oddziaływanie na wodę) 3 jednolitych części wód powierzchniowych. Uwaga została przekazana Wykonawcy projektu PUL. Wykonawca, mimo stwierdzenia, że podane JCWP znajdują się poza zasięgiem terytorialnym Nadleśnictwa Grotniki, uzupełnił zapisy i analizy w rozdziale 4.3.7., zgodnie z uwagą RDOŚ.

Projekt PUL nie zawiera zapisów wyznaczających ramy do realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Ustalenia projektu PUL nie mają negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszarów chronionych oraz nie naruszają ograniczeń wynikających z art. 15, art. 17, art. 24, art. 33, art. 45, art. 51 i art. 52 ww. ustawy o ochronie przyrody.

3) Zgłoszone uwagi i wnioski

Informacje dotyczące zgłoszonych uwag i wniosków zostały zawarte w uzasadnieniu sporządzonym na podstawie art. 42 pkt 2 ustawy.

4) Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone

Nie przeprowadzono postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania. Ze względu na położenie Nadleśnictwa Grotniki w znacznym oddaleniu od granicy państwa oraz charakter ocenianego dokumentu, nie stwierdza się możliwości wystąpienia negatywnego transgranicznego oddziaływania projektu Planu na środowisko.

5) Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Przyjęto następujący zakres monitoringu metod i częstotliwości analizy skutków realizacji postanowień projektu Planu, o których mowa w art. 51 ust. 2 pkt 1. lit. c ustawy:

Corocznie:

1. Monitoring znanych i potwierdzonych stanowisk gatunków chronionych oraz określenie ich stanu. Monitoring wykonuje Nadleśnictwo poprzez kontrolę terenową znanych i nowo odnalezionych stanowisk gatunków. Obligatoryjnie, monitoring przeprowadza się w tych wydzieleniach, w których wykonane były zabiegi gospodarcze. Pozostałe stanowiska w wydzieleniach nieobjętych zabiegami monitoruje się fakultatywnie. Monitoring polega na potwierdzeniu występowania gatunku w rok po wykonaniu zabiegu.

Na koniec obowiązywania planu urządzenia lasu:

1. Analiza zmian struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów w siedliskach przyrodniczych z załącznika nr 1 Dyrektywy Siedliskowej, zlokalizowanych na gruntach w zarządzie nadleśnictwa. Należy zwrócić uwagę na udział gatunków obcych geograficznie,
2. Przeprowadzenie analizy zastosowania zaleceń projektu Planu (formy rębni, projektowane składy upraw, zalecenia wynikające z Programu Ochrony Przyrody),
3. Wykonanie zestawienia (i porównania zmian) bogactwa gatunków chronionych (mierzonego liczbą stanowisk) z uwzględnieniem wyników monitoringu prowadzonego przez nadleśnictwo.

Monitoring skutków realizacji planu urządzenia lasu zaleca się prowadzić w ramach kontroli Nadleśnictwa oraz służb RDLP, a także z wykorzystaniem wyników kontroli problemowych z zakresu ochrony przyrody. Raport z monitoringu, o którym mowa wyżej stanowi część protokołu z Narady Techniczno-Gospodarczej. Podstawą

do sporządzenia raportu są wyniki z analizy gospodarki przeszłej w Nadleśnictwie, przeprowadzonych kontroli kompleksowych lub problemowych z zakresu ochrony przyrody, dane z bieżącej taksacji stanu lasu oraz stanu lasu na początku obowiązywania Planu, w tym dane z aktualizowanego Programu ochrony przyrody. Informowanie o wynikach monitoringu odbywa się poprzez zamieszczenie protokołów z NTG na stronach BIP Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi.

6) Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Proces tworzenia *projektu Planu* zawierał w sobie elementy analizy i wyboru wariantów alternatywnych, których efektem jest kształt zapisów zapewniający realizację założonych celów przy minimalizacji skutków negatywnych. Wariantowanie może się odbywać poprzez rozpatrywanie możliwości lokalizacji zabiegów, ich czasowego wykonania oraz technicznych sposobów realizacji.

Sporządzanie *projektu Planu* podlega wariantowaniu już na etapie ustalania wytycznych do wykonania prac urzędzeniowych. Polega to na wyborze, dla ustalonych siedliskowych typów lasu, sposobów zagospodarowania, składów gatunkowych upraw, typów drzewostanów. Wybór ten został dokonany na etapie posiedzenia komisji założeń planu (KZP) w procesie dyskusji, której wyniki zostały zapisane w protokole z KZP.

Kolejnym sposobem wariantowania jest ustalanie rozmiaru cięć. Sporządzanie planu cięć jest cyklem procesów, w trakcie których następuje ustalenie dominujących celów i funkcji w każdym drzewostanie oraz zaproponowanie najwłaściwszego postępowania gospodarczego, uwzględniającego m.in. ustalenia KZP, o których wspomniano wcześniej. Pierwszy taki zarys planu cięć jest następnie weryfikowany poprzez uzgodnienie zaplanowanych wstępnie zabiegów z wymogami ochrony przyrody, oczekiwaniami społecznymi, a także zasadami planowania. Kolejne przybliżenia i wybory wariantów planu cięć doprowadziły ostatecznie do uzyskania takiej jego wersji, która w sposób optymalny uwzględnia wymogi, w odniesieniu do ustalonych funkcji lasu (środowiskowych, gospodarczych i społecznych) i celów *projektu Planu*.

Elementem wariantowania projektu Planu było również przeprowadzenie Narady Techniczno-Gospodarczej, która oceniła projekt Planu oraz dokonała wyboru zaproponowanych metod postępowania i przyjęcia wskaźników gospodarki leśnej.

Wariantowanie czasowe ma zastosowanie w *projekcie Planu* tylko w ograniczony sposób, ponieważ planowanie urzędzeniowe w swoich zasadach nie przewiduje planowania terminów wykonywania poszczególnych zabiegów zarówno w ramach pory roku jak i w ramach 10-lecia. Jednakże zasada przezorności nakazuje upewnienie się, czy nie zachodzą przesłanki, że ustalenia *projektu Planu* mogą wpłynąć negatywnie na środowisko. Ponieważ wykonanie pewnych zabiegów w nieodpowiedniej porze może powodować taki negatywny wpływ, przyjęto zasadę, że w *projekcie Planu* zamieszcza

się wskazania dotyczące optymalnego terminu wykonania cięć, nie przyporządkowując tego terminu do konkretnej pozycji w planie cięć, ale jako ogólne zalecenia zamieszczone w Programie ochrony przyrody.

Zasadnicze wariantowanie *projektu Planu* pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało na etapie tworzenia Programu ochrony przyrody. W opracowaniu tym zamieszczono zapisy modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej, których ze względów technicznych (ograniczenia możliwości bazy danych SILP) nie można było umieścić w zasadniczej treści opisów taksacyjnych i wykazów szczegółowych.

W Programie ochrony przyrody zamieszczono również szczegółowy opis obiektów cennych kulturowo oraz walorów przyrodniczych występujących na terenie Nadleśnictwa. Ich lokalizację wprowadzono do bazy danych oraz naniesiono na mapy (z uwzględnieniem nieujawniania danych wrażliwych). W odniesieniu do nich zaproponowano modyfikacje zaplanowanych działań gospodarczych, jeśli standardowa realizacja mogłyby wpłynąć negatywnie na ich stan. Modyfikacje i zalecenia zostały opisane przy omawianiu poszczególnych typów obiektów oraz zamieszczone w sekcji *Plan działań w zakresie ochrony przyrody*. Umożliwia to wariantowanie zapisów PUL także w trakcie jego obowiązywania, w przypadku pojawienia się nowych informacji, obserwacji lub stwierdzeń z zakresu ochrony przyrody i dziedzictwa historyczno-kulturowego

mgr inż. Jacek Chudy
Dyrektor
Regionalnej Dyrekcji Lasów
Państwowych w Łodzi
/podpisano elektronicznie/